

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.21.806/2017/3. szám

A tanács tagjai: Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Salamonné dr. Piltz Judit előadó bíró

. Döme Attila bíró

A felperes: felperes

A felperes képviselője:

. Schablauer Katalin ügyvéd

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

jogtanácsos

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Őri Törvényszék 2.Pf.21.023/2016/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Járásbíróság P.20.978/2013/88.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályon kívül helyezi, a háztartási (ház körüli) kisegítő költsége vonatkozásában az elsőfokú ítéletet helybenhagyja, a közlekedési többletköltség vonatkozásában azt részben megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 2017. március 20-tól minden hónap 10. napjáig előre esedékesen havi 5.000 (ötezer) forint járadékot.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak külön felhívásra 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2012. május 11-én motorkerékpárral idegenhibás közúti balesetet szenvedett, amelyet egy külföldi biztosítónál kötelező

gépjármű-felelősségbiztosítással rendelkező gépkocsi okozott. A baleset következtében a felperes a második nyakcsigolya, a bal lapocka és a szegycsont törését, valamint bal kezén és bal térdén horzsolásos sérüléseket szenvedett.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes keresetében vagyoni és nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Vagyoni kárigényként - egyebek mellett - a baleset következtében kieső háztartási és ház körüli munkák ellenértékeként havi 27.332 forint, közlekedési többletköltségként havi 5.000 forint járadék megtérítésére kérte kötelezni az alperest. A háztartási és ház körüli munkák vonatkozásában előadta, hogy a baleset következtében mindennapi tevékenységében, mozgásában, így ezen munkák elvégzésében akadályozott. A közlekedési többletköltséggel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a baleset óta fél a motorozástól, gépkocsival jár, emiatt közlekedési többletköltsége keletkezik.
- [3] Az alperes ellenkérelmében a kereset részbeni elutasítását kérte. A háztartási és ház körüli kisegítő vonatkozásában az összegszerűséget részben fogadta el, ugyanakkor a munkák 40-60%-os megosztását tartotta indokoltnak, a közlekedési többletköltséget mind jogalapja, mind összegszerűsége tekintetében vitatta.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetnek részben helyt adva kötelezte az alperest a felperes nem vagyoni és vagyoni kárai, köztük kieső háztartási és ház körüli munkák ellenértékeként 1.590.292 forint lejárt járadék, 2016. szeptember 1-jétől havi 27.332 forint járadék megfizetésére; a keresetet ezt meghaladóan - egyebek mellett - a közlekedési többletköltség iránti igény vonatkozásában elutasította.
- [5] Határozata indokolásában a háztartási kisegítő iránti igényt a perben kirendelt orvosszakértő véleményének figyelembevételével a kórházból történő hazabocsátást követő hatodik héttől a táppénzes időszak végéig, azaz 2012. augusztus 26-ig tartott alaposnak. A ház körüli és kerttel kapcsolatos kisegítő költsége iránti igény vonatkozásában elfogadta a mezőgazdasági szakértő szakvéleményében foglaltakat, és ennek alapján számította ki a lejárt, illetve a jövőre nézve megítélt járadék összegét.
- [6] A közlekedési többletköltség vonatkozásában az alperes érvelésével értett egyet. Megítélése szerint kiszámíthatatlan, hogy a balesettől függetlenül a felperes mennyi ideig használta volna a motort rendszeresen közlekedési eszközként gépkocsi helyett. Mivel a kár felmerültének jövőben rendszeres jellegét nem találta igazolhatónak, ezért a közlekedési többletköltség iránti igényt elutasította.

- [7] A felperes és az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság - az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatva - a marasztalás tőkeösszegét 3.690.590 forintra leszállította, továbbá mellőzte az alperes 2016. szeptember 1-jétől esedékes havi 27.332 forint járadékfizetési kötelezettségét.
- [8] A háztartási kisegítő díja vonatkozásában osztotta az alperes jogi és ténybeli érvelését. Rögzítette, hogy a háztartási kisegítő a felperes által korábban a háztartásban végzett háztartási munkákra, azok pótlására vonatkozik, nem pedig azon munkákra, amelyeket a felperes házastársa a felperes ellátása folytán időlegesen többletként végzett. Úgy ítélte meg, hogy nem a háztartási kisegítő díjazása körébe tartoznak a felperes házastársa által elvégzett azon munkák, amelyek a felperes gondozásával összefüggésben merültek fel, ezek ugyanis a gondozási díj körében értékelendők. A felperes személyes előadása és a felperes házastársának tanúvallomása alapján a háztartásban végzett többlettevékenységként fogadta el a felperes által korábban is végzett bevásárlást, így az ezzel kapcsolatos költségigényt az alperes által nem vitatott havi 8.000 forintban tartotta indokoltnak. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság által ezen a címen 333.720 forintban megállapított marasztalási összeget 36.000 forintra leszállította.
- [9] A ház körüli kisegítő költsége vonatkozásában, az alperes fellebbezésében foglaltakkal részben egyetértve, az igény jogalapját alaposnak ítélte. Ugyanakkor kiemelte a felperes szakértői vizsgálat alkalmával tett nyilatkozatát, amelyből azt a következtetést vonta le, hogy a felperes a balesettől számított egy évig szorult ház körüli kisegítőre. Erre tekintettel az ezt meghaladó igényt elutasítva az elsőfokú bíróság által 1.256.572 forintban megállapított marasztalás összegét 279.940 forintra leszállította, és mellőzte a jövőre nézve az alperes havi 27.332 forint járadékfizetési kötelezettségét.
- [10] A közlekedési többletköltség iránt előterjesztett igény vonatkozásában a felperes fellebbezését részben megalapozottnak találta. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapította, hogy a felperes a balesetet megelőzően motort használt, és a szakvélemény alapján elfogadhatónak találta a balesetet követően a felperes félelmét a motorozástól. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy kénytelen más gépjárművet (autót) használni. Az ezen a címen a felperes által havi 5.000 forintban meghatározott többletköltséget nem találta eltúlzottnak, azonban az igényt a másodfokú határozat meghozataláig, azaz 2017. március 20-ig tartotta megalapozottnak. Kifejtette: kiszámíthatatlan a jövőre nézve, hogy a felperes mennyi ideig használta volna a baleset bekövetkezte nélkül a motort rendszeresen. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság által meghatározott marasztalási összeget 271.600 forinttal felemelte, ezt meghaladóan ezen igény vonatkozásában a keresetet elutasító rendelkezést helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem

- [11] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte annak részbeni hatályon kívül helyezését, a háztartási és ház körüli kisegítő költsége vonatkozásában az elsőfokú ítélet helybenhagyását, a közlekedési többletköltség vonatkozásában - tartalmilag - annak megváltoztatását, és az alperes kereset szerinti marasztalását 2017. március 20-tól.
- [12] Kérelme indokaként előadta, hogy a jogerős ítélet sérti a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 355. § (3) és (4) bekezdését, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdését és 221. § (1) bekezdését.
- [13] A háztartási kisegítő vonatkozásában hivatkozott az orvosszakértő véleményében foglaltakra, amely szerint a kórházi elbocsátást követő hat hét utántól gondozó igénybevétele már nem volt indokolt, azonban a táppénzes időszak végéig a felperes otthoni ellátásában a háztartási kisegítő körében értékelhető segítség igénybevételére szorult, amelynek napi mértékét a szakértő 4 órában határozta meg. Kifejtette, hogy a szakértő a háztartási kisegítés kapcsán egyértelműen a felperes otthoni ellátásáról beszélt, ami nem az ő korábbi munkáinak pótlását jelenti. Állította, hogy a szakértő ugyanakkor a gondozást konkrétan elhatárolta a háztartási kisegítői feladatoktól, azok tartalma nem azonos. Arra hivatkozott, hogy szorosan határos tevékenységekről van szó, azonban a gondozási igény megszűnését követően a felperes saját környezetét továbbra is képtelen volt gondozni, így fennmaradt a háztartási kisegítés szükségessége.
- [14] A ház körüli kisegítő vonatkozásában sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság kizárólag a felperes szakértő előtt tett nyilatkozatát vette figyelembe anélkül, hogy az egyéb bizonyítékokat ebben a körben említette vagy értékelte volna.
- [15] A közlekedési többletköltség vonatkozásában előadta: a rendelkezésre álló adatok alapján a bizonyosság szintjéig igazolta, hogy az a közlekedési többletkiadása, ami 2012 augusztusától fogva közel öt éven át fennállt, tartós jellegű és állandósult. Érvelése szerint a közlekedési többletköltség iránti járadék jövőbeli megítélhetősége a baleset előtti helyzeten és a baleset által megváltozott, azóta állandósulttá vált körülményeken alapszik. Hivatkozott arra, hogy amennyiben ezek a körülmények a jövőben megváltoznak, úgy a Pp. 230. § (1) bekezdése alapján lehetőség van a szolgáltatás mennyiségének vagy időtartamának megváltoztatása iránt keresetet indítani.
- [16] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [17] A felülvizsgálati kérelem alapos.

- [18] A Pp. 270. § (2) bekezdésének és a Pp. 275. § (3), illetve (4) bekezdéseinek együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja lehet valamely anyagi jogi vagy eljárási szabálysértés, utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása van.
- [19] A Kúria a Pp. 270. § (2) bekezdése és 275. § (2) bekezdése alapján azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a kérelemben megjelölt okból jogszabálysértő-e.
- [20] A háztartási és ház körüli kisegítő költsége vonatkozásában a Kúria egyetértett a felperes felülvizsgálati kérelmében előadottakkal.
- [21] Az elsőfokú bíróság a szakvélemény alapján helytállóan állapította meg, hogy a felperes kórházból történő hazabocsátását követően két hétig napi 8 órában, további négy hétig napi 4 órában gondozó igénybevételeire szorult. A szakvélemény alapján egyértelműen rögzíthető, hogy a felperes ebben az időszakban nem volt képes önmaga ellátására, így a személye körül felmerülő feladatok elvégzéséhez kisegítőre, gondozóra szorult. Helyesen hivatkozott a felperes arra, hogy a felperes személye körüli feladatok közé tartozott a tisztálkodásban, mozgásban, étkezésben való segítségnyújtás.
- [22] Az elsőfokú bíróság a szakvélemény alapján helyesen állapította meg azt is, hogy a kórházból történő hazabocsátást követő hat hét elteltével gondozó igénybevétele már nem volt indokolt, ugyanakkor ettől az időponttól a táppénzes időszak végéig, vagyis 2012. augusztus 26-ig a felperes az otthoni ellátásban, háztartási kisegítő körében értékelhető segítség igénybevételeire szorult napi 4 órás időtartamban. A szakvélemény kitért arra is, hogy a felperes mindennapi tevékenységében, mozgásában, háztartási, ház körüli, kerti munkák végzésében enyhe fokon akadályozott; mindazon mozgásformák kivitelezésében akadályozott, amelyek a nyak kényszertartását igénylik, fokozott fizikai megterhelést igényelnek.
- [23] Mindezek alapján a másodfokú bíróság a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütköző, helytelen mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy a háztartási kisegítő a felperes által a korábban a háztartásban végzett háztartási munkákra, azok pótlására vonatkozik. Azt ugyan helyesen rögzítette, hogy nem a háztartási kisegítő díjazása körébe tartoznak azok a munkák, amelyek a felperes gondozásával összefüggésben merültek fel, mert ezek a gondozási díj körében értékelendők. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azonban, a felperes érvelésével egyezően, az állapítható meg, hogy a gondozó igénybevételeinek indokoltságát követően a táppénzes időszak végéig a felperes körül merültek fel olyan többletmunkák, amelyek nem a személye körüli gondozói feladatok körébe tartoznak, hanem abból adódnak, hogy a táppénzes időszak végéig tartó folyamatos otthontartózkodása alatt a saját környezetében ebből adódó többletfeladatok ellátására képtelen

volt, így azok tekintetében kiegészítő igénybevételére szorult. Ebben a körben tehát az elsőfokú bíróság a bizonyítékok helyes értékelésével ítélte alaposnak a keresetet.

- [24] A ház körüli kiegészítő költsége vonatkozásában a felperes felülvizsgálati kérelmében helyesen hivatkozott arra, hogy a másodfokú bíróság a bizonyítékok köréből kiragadta a felperes szakértő előtt tett nyilatkozatát, döntése meghozatalakor az egyéb bizonyítékokat nem értékelte.
- [25] Rámutat a Kúria, hogy a felperes tárgyaláson történt személyes meghallgatása során tett tényelőadását alátámasztotta felesége tanúvallomása, aki megerősítette, hogy a korábban a férje által végzett ház körüli munkák vonatkozásában a mai napig segítségre szorul. A perben kirendelt orvosszakértő véleménye úgyszintén igazolja, hogy a felperes a nehéz, közepesen nehéz fizikai erőfeszítéssel járó, a nyak kényszertartását igénylő vagy azt megerősítő és a bal felső végtag fokozott erőfeszítésével járó fizikai munkavégzéshez kiegészítő igénybevételére szorul. Mindezen bizonyítékokkal helytelenül állította szembe a másodfokú bíróság a felperes szakértői vizsgálat során tett nyilatkozatát. Rámutat a Kúria, hogy ez a nyilatkozat nem csak a többi bizonyítékkal együtt értékelve, hanem önmagában sem alkalmas annak a következtetésnek a levonására, hogy a felperes csak a balesettől számított egy évig szorult ház körüli kiegészítőre. A felperesnek az a nyilatkozata, hogy az első évben, amíg nem tudott megcsinálni mindent a ház körül, és segítettek neki, addig ebből nagyobb viták voltak, majd azóta ez csökkent, helyes nyelvtani értelmezéssel sem jelenti azt, hogy egy évet követően már teljes körűen el tudta végezni a ház körüli teendőket. A rendelkezésre álló bizonyítékok is azt támasztják alá, hogy a felperes a ház körüli, kerti munkák elvégzésére alkalmas, de korlátozott mértékben, ezért szükséges ezen munkák vonatkozásában kiegészítő igénybevétele jelenleg és a jövőben is. E vonatkozásban a másodfokú bíróság a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütköző mérlegelésével jutott az elsőfokú bíróságtól eltérő következtetésre. A Kúria az elsőfokú bíróságnak a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapuló döntésével értett egyet.
- [26] A közlekedési többletköltség vonatkozásában a felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet meghozatalát követő járadékigényt elutasító rendelkezéseit támadta.
- [27] A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helytállóan rögzítette, hogy a felperes a balesetet megelőzően motorral közlekedett. Egyetértett a Kúria azzal is, hogy a szakvélemény alapján kétségtelen, hogy a balesetet követően a felperes motorozástól való félelme elfogadható, amelyből az következik, hogy más gépjárművet, így autót kénytelen a közlekedéshez használni. Erre tekintettel a másodfokú bíróság a bizonyítékok helyes értékelésével jutott arra a következtetésre, hogy a felperes közlekedési többletköltség iránti igénye alapos,

azonban a Kúria azzal nem értett egyet, hogy ennek véghatáridejét a törvényszék 2017. március 20-ában állapította meg.

[28] Rámutat a Kúria, hogy a felperes e körben tett tényelőadását teljes egészében alátámasztotta felesége, valamint kollégája tanúvallomása, továbbá a szakvélemény. Mindezen bizonyítékokból okszerűen nem vonható le az a következtetés, hogy a másodfokú ítélet meghozatalát követően abból az okból ne lenne alapos az igény, mert kiszámíthatatlan, hogy a baleset bekövezte nélkül a felperes mennyi ideig használt volna motort rendszeresen a közlekedéshez. Helyesen érvelt a felperes felülvizsgálati kérelmében azzal, hogy az általa igazolt közlekedési többletkiadás olyan tartós jellegű és állandó költség, amely szükségszerűvé teszi az alperes járadékfizetésre való kötelezését. Rámutat a Kúria, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok helyes és okszerű mérlegelésével az állapítható meg, hogy a felperes a motorozástól való és nem múltó félelme okán nem csak a másodfokú ítéletben rögzített időpontig, hanem azt követően is gépkocsival kénytelen közlekedni, amelynek használata nála indokolt többletköltségként jelentkezik. Kiemeli a Kúria, hogy a jövőre megítélt járadékigények sajátossága a nem teljes kiszámíthatóság, bizonytalanság, amely abból ered, hogy ezen igények szükségszerűségére, időtartamára, esetleg összecszerűségére befolyással lehetnek a jövőben bekövetkező, előre nem látható változások, amelyek adódhatnak a károsult életkörülményeiből, esetleg egészségi állapotának romlásából vagy javulásából. Ezek a bizonytalanságok azonban nem eredményezhetik automatikusan azt, hogy az igény a jövőre nézve nem alapos. Ezzel kapcsolatban helyesen hivatkozott a felperes felülvizsgálati kérelmében a Pp. 230. § (1) bekezdése által szabályozott jogintézményre, amely alapján a körülmények jövőbeni változása folytán lehetőség van a járadék megszüntetése, leszállítása, vagy felemelése vonatkozásában kereset indítására.

[29] A fentiek alapján a Kúria a felülvizsgálati kérelemben írtaknak megfelelően kötelezte az alperest a másodfokú ítélet meghozatalát követően is járadékfizetésre.

[30] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletnek a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból jogszabálysértő rendelkezéseit a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét - a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával - a háztartási (ház körüli) kisegítő költsége vonatkozásában helybenhagyta, a közlekedési többletköltség vonatkozásában azt részben megváltoztatta, és az alperest a másodfokú ítélet meghozatalát követően a keresettel egyezően kötelezte járadék megfizetésére.

Záró rész

[31] A Kúria a pereszes alperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes

részére a jogi képviselőjével összefüggésben felmerült felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amelynek összegét a felülvizsgálati pertárgyérték alapulvételével a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, a (6) bekezdés alkalmazásával állapította meg.

- [32] Kötelezte továbbá a Kúria az alperest a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 50. § (1) bekezdése szerint számított felülvizsgálati illeték állam javára történő megfizetésére a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.
- [33] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2018. szeptember 12.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírószági ügyintéző
HM